

УДК 7.011:687.016

ТРАДИЦІЙНА ВИШИВКА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ ДЕКОРУВАННЯ КОСТЮМА

ЧУПРИНА Наталія¹, ТЕРЕЩЕНКО Ольга¹, ДЖАЛІЛІАН Фахіме²,
ВОЛОЩУК Катерина¹

¹Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

²Університет ім. Алі-Шаріаті, Іран

chouprina@ukr.net

Охарактеризовано критерії застосування етнічних традицій та народної творчості як творчого першоджерела в дизайні модного вбрання. Проаналізовано передумови, методи та засоби створення актуального одягу в етностилістиці. Обґрунтовано доцільність застосування вишивки як засобу декору в дизайні етнічно орієнтованих моделей костюма. Визначено засоби інтерпретації етнічних мотивів у розробці авторських зразків декору та створенні моделей костюма.

Ключові слова: *дизайн одягу, етностилістика, національний костюм, вишивка, декор та оздоблення, модні тенденції, fashion-дизайнери.*

ВСТУП

В умовах сучасності кожен народ прагне зберегти та примножити національне надбання [1, 2]. Сьогодні це особливо актуально в час світової глобалізації, світової кризи та екологічного стану планети. Це спонукає дизайнерів звертати увагу на народну творчість, яка дає можливість створювати безліч досконалих, яскравих, творчих речей, що поєднують у собі сукупність естетичних, практичних, функціональних, ергономічних і технологічних властивостей [3]. Аналізуючи народну творчість, можна синтезувати нові інноваційні та самоідентичні твори дизайну та художнього моделювання костюма, автентичні, неповторно яскраві, етнічні та сучасні водночас.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз художньо-композиційних характеристик української традиційної вишивки та декоративно-прикладного мистецтва (на прикладі творчості М. Приймаченко) для оздоблення актуальних моделей вбрання в етностилістиці.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В світовій індустрії моди існує безліч прикладів, коли національний костюм і народна творчість були потужним джерелом натхнення для модельєрів. Такі відомі кутюр'є, як Г. Шанель, І.С. Лоран, К. Лакруа, Дж. Гальяно і багато інших, використовували національні мотиви для створення своїх колекцій, і ці традиції активно розвиваються в Будинках моди їх імені [4, 5].

Сьогодні одяг з українськими етнічними мотивами затребуваний не лише серед наших жінок, а є брендом України, а отже багато всесвітньовідомих особистостей одягають одяг з українськими мотивами. Завдяки творчості таких українських дизайнерів сучасності, як Р. Богуцька, Л. Пустовіт, О. Караванська, І. Каравай та ін. популяризація української етномоди потужно увірвалась на світові подіуми.

Етностиль не зникає з часом. Він гармонійно асимілюється з різними стильовими напрямками та модними тенденціями протягом довгого часу і не втрачає актуальності, оскільки саме етнічні мотиви надають колекціям індивідуальність, яскравість та неповторність. На прикладі творчості українських fashion-дизайнерів, зокрема Ю. Магдич, можна проаналізувати використання силуетів української сорочки та мотивів вишивки, які інтерпретують в більш сучасні, функціональні мотиви, що відповідають світовим трендам моди. О. Караванська також неодноразово поєднувала традиційні вишивані мотиви та сучасні лінії крою в моделях різного асортименту, створюючи неймовірні поєднання різноманітних фактур з сучасним декором. Відома українська дизайнерка В. Кін у створенні своїх колекцій асоціативно трансформує національні мотиви різних народів. Аналізуючи сказане вище, можна сміливо стверджувати, що етнічні мотиви є безмежним джерелом натхнення для fashion-дизайнерів. В їх роботах силуети крою народного одягу та вишивки й інших видів традиційного декору інтерпретуються по-різному, але не втрачають затребуваності та привабливості, додають ніжності та жіночності в одязі сучасних модниць [6, 7].

Рис. 1. Створення та застосування авторської вишивки у моделях модного жіночого вбрання, а – зразок ескізу етнічно-орієнтованого декору (поєднання кількох технік виконання); б – в – г – фрагмент колекції українського дизайнерського бренду за мотивами творчості М.Приймаченко; д – модель жіночої блузи за мотивами етнічного рослинного орнаменту

Неможливо уявити життя українського народу без вишивки та розпису, що розвивалися з покоління в покоління в роботах народних художників і майстринь. В числі найвидатніших майстрів декоративної станкової графіки є

Марія Приймаченко. Творчість її багатогранна та неповторна. Вона є безмежним джерелом для дослідження та творчості [3].

Сьогодні в світовій моді спостерігається тенденція до вільних силуетів. Серед молоді та жінок середнього віку більша перевага надається зручності та яскравості образу. Ця тенденція моди якнайкраще відображається в етнічно орієнтованих моделях, з доповненням яскравими аксесуарами та оздобленням. Якщо розглядати вишивку як засіб декорування костюма, то використання її є досить стилізованим й інтерпретованим на сучасний лад, з поєднанням традиційних мотивів та новітніх матеріалів.

На основі аналізу сучасних напрямів моди та творчості відомих українських дизайнерів в ході роботи було розроблено елемент декоративного оздоблення моделей жіночого вбрання з використанням засобів стилізації, через призму творчості Марії Приймаченко. Це дало можливість розробити рослинний орнамент як елемент та мотив декору, використовуючи нові матеріали та техніки, зокрема вишивку стрічками, гобеленову та аплікаційну вишивку, вишивку бісером та камінням тощо, що бездоганно поєднуються з сучасними етно-прикрасами зі звальної вовни, кераміки, штучного каменя та натуральних тканин і пряді.

Рис. 2. Трансформація рослинного мотиву творчості М. Приймаченко в елемент авторського декору для оформлення жіночого вбрання:
а – фрагмент творчої роботи М. Приймаченко; б – ескіз декоративного елемента за мотивами творчості М. Приймаченко; в – ескіз жіночого костюма із авторським декором; г – зразок виконання декору у техніці вишивка + аплікація» (б – в – авт. О. Терещенко)

ВИСНОВКИ

Досліджуючи сучасний ринок модного одягу та творчість fashion-дизайнерів можна зробити висновок, що дизайн одягу за етнічними мотивами популярний та має попит у всі часи. Жінки в усьому світі все частіше надають перевагу вишиванкам та актуальному модному одягу з елементами вишивки в якості декору. Відповідно, багато українських дизайнерів представляють нашу

країну на світових подіумах та мають видатні результати. Дуже популярними є українські вишиванки, та останнім часом елементи вишивки все частіше можна побачити на різних частинах одягу. Популяризація етномоди спонукає дизайнерів до нових творчих пошуків, завдяки чому з'являються нові колекції та дизайнерські рішення. Результати аналізу творчого джерела натхнення реалізовано у розробці ескізів та зразків декору жіночого вбрання, на основі синтезу народної вишивки та творчості М. Приймаченко, що дало змогу вдосконалення техніки виконання, асоціативної інтерпретації квітів М. Приймаченко на тканину шляхом поєднання аплікації, вишивки нитками та стрічками, а також камінням та бісером.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кара-Васильєва Т. В. Історія української вишивки : книга-альбом. Київ : Мистецтво, 2008. 464 с. : іл.
2. Захарчук-Чугай Р. В. Українська вишивка. Львів : Аверс, 2008. 72 с.
3. Чегусова З., Печенюк Т. Художній текстиль як складова національно-культурного простору (про Першу та Другу всеукраїнські триєнале художнього текстилю). *Студії мистецтвознавчі*. Київ : ІМФЕ НАН України, 2009. №1 (25). С. 79-99.
4. Костельна М. В. Творчість дизайнерів українських будинків моделей середини ХХ – початку ХХІ ст.: етнічний напрям : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Київ, 2016. 19 с.
5. Ермилова Д. Ю. История домов моды : учеб. пос. для высш. учеб. заведений. Москва: Академия, 2003. 288 с.
6. Чупріна Н. В., Гайова І. Л., Паламар К. І. Етнодизайн та його реалізація в сучасному проектуванні костюма та індустрії моди. *Технології та дизайн*. 2016. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_3_13.
7. Чупріна Н. В., Захарчук Є. О. Трансформація та синтез художньо-композиційних елементів етнічного стилю при формуванні проектного образу в індустрії моди. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб.наук.праць*. 2017. Вип. 39. С. 164–175.

CHUPRINA N., TERESCHENKO O., JALILIAN F., VOLOSHCHUK K. TRADITIONAL EMBROIDERY AS AN INNOVATIVE MEANS OF COSTUME DECORATION

The criteria of application of ethnic traditions and folk art as a creative source in the design of fashion clothes are described. Prerequisites, methods and means of creating relevant clothing in ethnic style are analyzed. The expediency of using embroidery as a means of decoration in the design of ethnically oriented costume models is substantiated. Means of interpretation of ethnic motives in the development of author's samples of decor and creation of costume models are determined.

Key words: *fashion design, ethnic style, national costume, embroidery, decor and appearance, fashion trends, fashion designers.*